

**Vanhemmuuden tukeminen
sijaishuollossa**

1.5.2025 – 31.12.2027

Lapin hyvinvointialue

Kaisa Kostamo-Pääkkö

Hankkeen taustat ja tarpeet

- Ennen hyvinvointialuiden aloittamista palvelut on järjestetty 21 kunnassa ja hyvin erilaisin toimintakäytännöin. Sijaishuollon palvelut täytyy yhdenmukaistaa Lapin hyvinvointialueella. Vaatii paljon sopimista.
- Lapin alueella pitkät etäisyydet ja harva asutus vaikeuttavat lastensuojelun palveluiden saatavuutta.
- Huostaanotto-tilanteet ovat kriittisiä perheille, ja vanhemmille tarjottava tuki on tällä hetkellä riittämätöntä.
- Sijaishuollon palvelut ovat hajanaisia, ja kokemusasiantuntijoiden osallistuminen on vähäistä.
- Tarve luoda yhtenäiset ja saavutettavat palveluprosessit lastensuojeluun ja sijaishuoltoon Lapin hyvinvointialueella.

Haasteita Lapin hyvinvointialueella (NHG:n selvitys)

- Sijoitusten määrä on kasvanut merkittävästi viime vuosina.
- Palvelurakenne on raskas ja resurssivaje vaikeuttaa työn toteuttamista.
- Hyvinvointialueen palvelumallit eivät ole vielä yhtenäisiä.
- Pitkät etäisyydet vaikeuttavat sijoitettujen lasten ja perheiden yhteydenpitoa.
- Sijaishuollon palvelut eivät vastaa riittävästi lasten ja nuorten yksilöllisiin tarpeisiin.
- Mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä sijaishuollon yhteistyössä on haasteita.
- Suuri osa sijaishuollosta perustuu ulkoisiin palveluntuottajiin, mikä heikentää yhdenmukaisuutta.

Hankkeen tavoitteet

1. Vahvistaa vanhempien tukea huostaanotto-prosessin aikana.
2. Luoda yhtenäiset, laadukkaat ja saavutettavat sijaishuollon palveluprosessit.
3. Integroida kokemusasiantuntijuus osaksi lastensuojelun palvelurakenteita.
4. Hyödyntää digitaalisia välineitä yhteydenpidon ja palveluiden saavutettavuuden parantamiseksi.

Hankkeen kohderyhmät

Pääkohderyhmät:

- Lapin hyvinvointialueen lastensuojelun ja sijaishuollon työntekijät
- 12–17-vuotiaat lastensuojelun asiakkaat ja heidän perheensä
- Mielensterveys- ja päihdepalveluiden ammattilaiset
- Yksityiset sijaishuollon toimijat

Välilliset kohderyhmät:

- Jälkihuoltoyksiköt
- Lapin hvan:n lasten, nuorten ja perheiden johto ja esihenkilöt
- Lapin ammattikorkeakoulu ja Lapin yliopisto

Hankkeen keskeiset toimenpiteet

- Sijaishuollon palveluprosessien kartoittaminen ja mallintaminen (työpajatyöskentely)
- Vanhemmuuden tukemisen mallintaminen ja vertaisryhmätoiminnan kehittäminen (käytännön työntekijöiden ja esihenkilöiden työpajat)
- Kokemusasiiantuntijoiden rekrytointi ja valmennus, yhteistyön rakentaminen valtakunnallisiin kokemusasiiantuntijatoimijoihin – Lapin hyvinvointialueella tarvitaan yhteisesti sovittu rakenne kokemusasiiantuntijatoimintaan lastensuojelussa
- Digitaalisten yhteydenpitovälineiden hyödyntäminen ja pilotointi sijaishuollossa (sijaishuoltoyksiköt, työntekijät, nuoret, vanhemmat)
- Koulutukset ja työpajat ammattilaisille ja sijaishuoltoyksiköille

Odotetut vaikutukset

- Lastensuojelun palveluiden yhdenmukaisuus ja saavutettavuus paranee.
- Vanhempien tuki huostaanoton aikana vahvistuu.
- Sijoitetun lapsen/nuoren yhteydenpitoa myös omiin vanhempiin voidaan tukea
- Kokemusasiantuntijuuden integrointi lisää palveluiden asiakaslähtöisyyttä/osallisuutta.
- Digitaaliset ratkaisut helpottavat asikasperheiden yhteydenpitoa sijaishuoltoyksiköihin, ammattilaisiin ja tukipalveluihin.
- Lastensuojelun vaikuttavuus ja kustannustehokkuus paranevat.